

Arkivsaksnr.:
2018/1089Dokumentdato:
30.08.2022Styre:
Fakultetsstyret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultetStyresak:
55/22Møtedato:
13.09.2022

Tiltaksplan for redusert bruk av midlertidige stillinger 2022 - 2025

Bakgrunn

Fast ansettelse skal være hovedregelen i norsk arbeidsliv. Med *Lov om statens ansatte* som trådte i kraft 1. juli 2017 kom en innstramming i regelverket for midlertidige ansettelse i staten. Universitetsstyret ved Universitetet i Bergen fulgte opp departementets krav, og vedtok at hovedregelen ved UiB er fast ansettelse i alle stillingskategorier, også i eksternt finansierte prosjekter. Forskerstillinger knyttet til eksterntfinansiert virksomhet skal som hovedregel være faste dersom varigheten er mer enn to år.

Ved SV-fakultetet behandlet fakultetsstyret i møte 20. februar 2018 «[Tiltaksplan for redusert bruk av midlertidige stillinger 2018-2021 ved SV-fakultetet](#)». Målet var at andelen midlertidige stillinger, som ikke er åremålsstillinger, skulle reduseres med 10 % i perioden 2018-2021.

Fakultetene handlingsplaner utløp i 2021. I forbindelse med regjeringens tildelingsbrev for 2022 kom også en forventning om at «*Institusjonene arbeider målrettet med å redusere antall midlertidige stillinger, og at styrene har økt oppmerksomhet på utviklingen i de ulike stillingskategoriene. Målsettingen er at midlertidigheten i UH-sektoren ikke skal være høyere enn i arbeidslivet ellers. Regjeringen vil i den forbindelse vurdere UH-lovens bestemmelser om midlertidighet.*». Som en følge av dette vedtok Universitetsstyret i møte 10.3.2022 at fakultetene skal igangsette arbeidet med nye tiltaksplaner for fortsatt reduksjon i midlertidigheten i løpet av en 3 års periode.

Den nye målsettingen for UiB som helhet er at midlertidigheten ikke skal være høyere enn i samfunnet ellers, det betyr at måltallet i skrivende stund er 8 % midlertidighet.

Status og utvikling for midlertidige stillinger ved SV-fakultetet

Midlertidige ansettelser beregnes etter nasjonal styringsparameter, og inkluderer ikke åremål og bistillinger

Fakultetsnavn	2017		2018		2019		2020		2021	
	Årsverk	% midlertidige (alle)	Årsverk	% midlertidige (alle)	Årsverk	% midlertidige (alle)	Årsverk	% midlertidige (alle)	Årsverk	% midlertidige (alle)
Administrasjonen	403,04	8,46	420,36	8	422,41	6,13	436,47	7,42	419,64	5
Det humanistiske fakultet	295,3	16,16	307,71	15,54	308,37	13,3	325,25	14,51	317,52	13,19
Det juridiske fakultet	82	9,76	75,8	5,28	70,2	5,27	72,75	4,4	79,3	4,41
Det medisinske fakultet	506,45	19,45	494,7	11,65	491,3	9,89	492,65	8,91	506,18	10,38
Det psykologiske fakultet	165,95	15,31	174,45	13,27	178,75	10,83	180	8,83	189,8	8,8
Det samfunnsvitenskapelige fakultet	201,38	11,86	227,6	14,31	212,84	8,86	224,4	12,19	235,79	13,37

Fakultet for kunst, musikk og design	82,95	23,3	84,78	18,82	83,51	13,77	90,21	12,03	90,5	11,16
FFS - Felles forskingssentre									32,6	33,44
Khrono	2	0	2	0	3	0	6	0	6	0
Matematisk-naturvitenskapelig fakultet	539,86	23,1	546,4	17,6	587,51	15,11	612,12	12,88	606,76	11,66
Universitetsbiblioteket	70,58	16,9	67,32	9,22	69,5	9,76	71,67	6,98	77,87	11,81
Universitetsmuseet	96,67	14,69	100,77	14,19	120,82	17,46	110,38	7,84	120,21	12,98
Sum	2446,18	16,67	2501,9	13,25	2548,21	11,21	2621,9	10,42	2682,17	10,58

Midlertidigheten ved SV-fakultetet har vært varierende de siste årene, med det laveste nivået 8,86 % i 2019. Den relativt lave midlertidigheten i 2019 skyldtes i stor grad nedgang i midlertidige forskerstillinger som en følge av avslutning av sentrale prosjekter, og implementering av tiltaksplan for midlertidighet.

Behov knyttet til undervisning

Fakultetet har en del midlertidighet knyttet til behov for undervisningsressurser i forbindelser med at fast ansatte er frikjøpt fra undervisning eller er innvilget permisjon grunnet annen jobb utenfor UiB eller verv ved UiB. I noen tilfeller skyldes også vikarbehovet langvarig sykdom eller foreldrepermisjon. For å sikre tilstrekkelig undervisningskapasitet, har fakultetet ansatt i midlertidige stillinger som førstelektor/universitetslektor. Tallene varierer noe i løpet av året, per 1.10.21 var status 7,5 midlertidige årsverk stillinger som universitetslektor, og i overkant av to årsverk som førstelektor. Dette var en oppgang i midlertidighet innenfor disse to stillingskategoriene på 50 % fra 2020, dette en følge av ansettelse i midlertidige stillinger for å avhjelpe virkning av og ettervirkning etter pandemien.

	1.10.2018	1.10.2019	1.10.2020	1.10.2021
Universitetslektor, fast ansatt	6,15 årsverk	9,4 årsverk	8,8 årsverk	8 årsverk
Universitetslektor, midlertidig ansatt	5,31 årsverk	5,6 årsverk	4,05 årsverk	7,65 årsverk

Behov knyttet til forskning

Fakultetet har i stor grad lyktes med å øke den eksterne prosjektporteføljen. For å få løst alle forskningsoppgavene i prosjektene, er det nødvendig å ansette folk i midlertidige vitenskapelige stillinger. Hovedregelen ved utlysning av midlertidige stillinger knyttet til eksternt finansierte forskningsprosjekter, er at stillingene lyses ut som stipendiat eller postdoktor. I forhold til oppgavene som skal løses og omfanget av finansieringen, er det imidlertid noen ganger nødvendig å ansette i forskerstillinger. I 2017 ble det vedtatt at forskere av lengre varighet enn 2 år, skal ansettes fast. De økonomiske forpliktelsene knyttet til fast ansettelse i BOA-stillinger kan på sikt ramme drift og ordinære faste stillinger. Vi ser at tallene på midlertidighet forskerårsverk varierer en del mellom år. I 2021 hadde SV-fakultetet 11,45 midlertidige forskerårsverk, dette er høyere enn de to foregående årene. Tallet varierer også en del gjennom året og vi har grunn til å tro at tallet var uvanlig høyt i oktober i fjor da tallene ble rapportert til DBH. Vi forventer at andelen midlertidige forskere vil gå markant ned ved rapportering i 2022.

	1.10.2018	1.10.2019	1.10.2020	1.10.2021
Forsker, fast ansatt	2 årsverk	2 årsverk	2 årsverk	4 årsverk
Forsker, midlertidig ansatt	18,3 årsverk	5,7 årsverk	9 årsverk	11,45 årsverk

Kilde: DBH

I fortsettelsen ser ikke SV-fakultetet at det er behov for å innføre nye tiltak, men vil skjerpe inn praksis og bruk av virkemidlene som ble vedtatt i 2018.

Fakultetsledelsen vil også kommentere at spesielt ett av tiltakene som UiB har innført har fått utilsiktede konsekvenser:

- UiBs hovedregel om at forskerstillinger knyttet til eksternfinansiert virksomhet skal som være faste dersom varigheten er lenger enn to år, kan føre til mindre kontinuitet i forskningsprosjekt. Dette fordi man av frykt for ytterligere forpliktelser vil legge inn toårige forskerstillinger i prosjektsøknader heller enn treårige, som har vært det vanlige.
- Videre får man situasjoner der man ideelt sett ønsker forskerressurser til prosjektet, men søker heller om prosjektmidler til postdoktorstillinger (som er treårige åremålsstillinger uten videre forpliktelser).

Å endre denne policyen slik at det blir anledning til å ansette i midlertidig stilling i inntil tre år vil ikke bidra til å senke midlertidighetsgraden ved UiB, men den vil gi ærligere og riktigere anvendte stillinger for både forskere og postdoktorer.

Fakultetsledelsens kommentar

Generelt anerkjenner fakultetsledelsen at graden av midlertidighet ved fakultetet er for høy, og at det er nødvendig å fortsette arbeidet for å få ned denne. Samtidig er det viktig å se bak tallene. Ledelsen ved SV-fakultetet mener at instituttene og administrasjonene forstår og anerkjenner utfordringene rundt midlertidighet, og opplever at midlertidigheten ved fakultetet i all hovedsak er velbegrunnet og innenfor lov- og regelverk.

Det er også viktig å understreke at selv om midlertidigheten ved SV-fakultetet er noe høyere enn de andre fakultetene, skiller det seg ikke markant ut fra de andre. Fakultetene har generelt i 2021 en midlertidighet på 10-13 %.

I fortsettelsen ser ikke SV-fakultetet at det er behov for å innføre nye tiltak, men vil skjerpe inn praksis og bruk av virkemidlene. Det handler i stor grad om å ha god dialog med miljøene i forhold til bemanningsbehovene. Vi foreslår at tiltaksplanen for 2022 – 2025 viderefører hovedmålene fra forrige periode:

1. Øke forståelsen for målsetningen om reduksjon i bruk av midlertidige ansettelse
2. Fast ansettelse skal være hovedregel for ansettelse i forskerstillinger
3. Alle ansettelse i administrative og tekniske stillinger skal være faste
4. Ansettelse i vikarstillinger skal normalt kun benyttes i forbindelse med lovfestede permisjoner, sykdom og kortvarige akutte behov
5. Fakultetet skal ha gode verktøy som legger til rette for at målene om redusert midlertidighet kan nås.

Forslag til vedtak:

Styret ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet vedtar *Tiltaksplan for redusert bruk av midlertidige stillinger for perioden 2023-2025*.

Jan Erik Askildsen
dekan

Alette Gilhus Mykkeltvedt
fakultetsdirektør

Tiltaksplan for redusert bruk av midlertidige stillinger 2022-2025

Hovedmål: Redusere bruk av midlertidige stillinger ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet.

Delmål	Tiltak for å oppnå dette	Ansvarlig	Oppfølging
DELMÅL 1: Fornye forståelsen for målsetningen om reduksjon i bruk av midlertidige ansettelser	Informasjon og opplæring må gis til følgende grupper: • Fakultetsstyret • Fakultetsledelse • Instituttledelse • Forskningsgruppeledere • Prosjektledere • Administrasjon	Fakultetsledelsen, Instituttledere, HR-seksjonen	Alle ønsker om ansettelse i midlertidige stillinger skal begrunnes – behov og lovhjemmel
DELMÅL 2: Fast ansettelse skal være hovedregel for ansettelse i forskerstillinger	Normalt skal faste vitenskapelige stillinger være kombinerte stillinger. I de tilfeller hvor det er behov for å bruke stillingskategorien «forsker» skal disse være knyttet til eksternt finansiert virksomhet. Ved varighet utover to år skal personer i «forskerstilling» normalt ansettes fast. I stedet for gjentatte engasjement i stillinger av kortere varighet bør det benyttes fast ansettelse. Alle stillingsutlysninger gjennomgås før annonsering.	Instituttledere Forskningsgruppe- ledere Prosjektledere HR-seksjonen	Forskerne bør rekrutteres med tanke på anvendbarhet over flere typer prosjekt Alle forskerne har et medansvar i å skaffe nye eksterne prosjektmidler.
DELMÅL 3: Alle ansettelser i administrative og tekniske stillinger skal være faste	Jevnlig gjennomgang av ressursbehov og kompetanse. Vurdere innretning og behov for nyrekruttering ved ledighet/avgang i stilling. Oversende begrunnelse til HR-avdelingen for godkjenning.	Fakultetsdirektør Administrative ledere HR-seksjonen	
DELMÅL 4: Ansettelser i vikarstillinger skal normalt kun benyttes i forbindelse med lovfestede permisjoner,		Fakultetsledelsen Instituttlederne HR-enheten	Alle ønsker om vikar skal begrunnes og godkjennes av fakultetsledelsen. Vikariat skal ha maksimum varighet på to år. Ved langvarige vikarbehov knyttet til

sykdom og kortvarige akutte behov			langvarige verv eller frikjøp bør stillinger lyses ut fast.
DELMÅL 5: Fakultetet skal ha gode verktøy som legger til rette for at målene om redusert midlertidighet kan nås.	• Ressursstyringsverktøy med tilhørende bemanningsplan • Bruke rapporteringsverktøyene i Tableau • Gode maler for utlysningstekster. • Oppfølging ved behov for nedbemanning og oppsigelser.	Fakultetsledelse, økonomi- og HR-enhetene	Faste møter mellom ledelsen ved grunnenhetene og HR-seksjonen